

Per últim visitarem l'església de Santa Eulàlia de Vilanova de la Muga. Aquest indret, antigament era emmurallat. Actualment encara s'hi poden admirar casals dels ss. XV-XVII. Conserva —molt transformada i desfigurada— la seva església d'origen romànic. L'edifici és de planta basilical amb tres naus i tres absis. A l'interior de l'església, presidint la conca de l'absis central hom hi veu la figura de la *Maiestas Domini* junt amb altres temes iconogràfics. Hom queda una mica sorprès en contemplar les esmentades pintures i observar la manca de rigor científic i plàstic amb què es varen restaurar als anys 40. A l'exterior de l'edifici, un campanar quadrat, d'època posterior (ss. XVII-XVIII) el pes del qual posa en perill la feble estructura de l'antic edifici romànic. De tot el conjunt la peça més interessant que s'hi conserva és una pica baptismal de tipus circular decorada amb un seguit d'arcades a la part inferior. Hom la pot admirar dins del temple, ubicada a l'angle N.O.

BIBLIOGRAFIA

ANDORRA MEDIEVAL. 7è Centenari de la Signatura del Segon Pareatge. Catàleg de l'Exposició. Andorra, Conselleria d'Educació i Cultura, 1988, 79 pàgs.

El Catàleg publicat per la Conselleria d'Educació i Cultura d'Andorra en ocasió de l'Exposició "Andorra Medieval" recull a través de les seves pàgines, de forma breu i acurada, una síntesi de la història i l'art de les valls d'Andorra.

El citat volum, després d'unes paraules de presentació i pròleg, s'estructura en diferents apartats que ens recorden la configuració de la mostra. El primer capítol es dedica a "La història: segles IX-XIII". Es dona una visió de la integració d'Andorra al comtat d'Urgell; del domini comtal al senyoriu eclesiàstic; la consolidació del domini territorial; del traspàs de poders; del senyoriu eclesiàstic; de les infeudacions i les lluites religioses; per acabar amb els pareatges dels anys 1278 i 1288. En un segon apartat es tracta del "Poblament i de la terra" fent-se esment de la població i com aquesta estava distribuïda. A continuació es presenta "La vida a l'Edat Mitjana" que al·ludeix els diferents aspectes que la conformen, com l'agricultura, la ramaderia, la caça i la pesca, la metal·lúrgia, el vidre, la ceràmica, el comerç, la moneda i els nuclis d'hàbitat. La part següent versa sobre "La mort a l'Edat Mitja". Comenta la Necròpolis de Sant Vicenç d'Enclar i d'Antuix; els enterraments de Santa Eulàlia d'Encamp i de Nogol, la Necròpolis de Sant Joan de Caselles i estudis antropològics. En el capítol dedicat a "L'església: Lipsanoteques i consagracions" es presenten les de les Bons, Massana, Sant Andreu d'Andorra la Vella entre d'altres. En un darrer apartat que inclou diverses manifestacions "d'Art" hom hi troba referències a l'arquitectura, pintura mural, pintura sobre fusta, imatgeria, manuscrits, així com articles dedicats a la conservació, restauració i anàlisi de l'obra d'art.

Cadascun dels títols esmentats han estat estudiats i tractats per reconeguts especialistes en la matèria i en totes les ocasions s'han complementat amb il·lustracions de color, representatives de cada text.

El Catàleg, sens dubte, aconsegueix despertar l'interès de l'erudit i del públic en general. Ens congratulem, per tant, de la seva publicació alhora que felicitem el Comitè Organitzador per la tasca duta a terme en aquesta obra, la qual ofereix la possibilitat d'apropar-nos a la història i la cultura del país andorrà i fer-nos-les conèixer una mica millor.

Ma. Teresa Matas i Blanxart